

Ne tumidæ fierent sævis aquilonibus undæ,
 Mox ut eas intras, ventus et aura fugit.
 Multa polum nubes caligine texerat atra:
 Te ascendente ratem cuncta serena patent.
 O sacer et felix, cui tam gratanter obedit,

A Summa Dei virtus quidquid in orbe creat!
 Jam memor esse tui dignare vir inclyte servi,
 Obsecro ad effectum jam mea vota trahe.
 Fac me posse tuos Clunienses cernere tecum!
 Sit honor et virtus, vitæque longa tibi!

EJUSDEM PETRI AD CALUMNIATOREM.

Scio invidiam, quandiu hoc sæculum steterit, nunquam penitus morituram. Quamvis ergo unde mihi inuideatur ego non habeam, quis enim pauperi invidet? providenda tamen responsio est his qui sanctissimos se arbitrantur, nos quasi de vanitate forsitan et adulatione notabunt. Quibus nos apertissime respondemus hanc nostram paginulam non adulationi, sed communi utilitati servire. Audiatur igitur noster iste sanctissimus quæ sit hujus rei utilitas. Naturale quodammodo et proprium est nobilium et ingenuorum animorum, quanto majoribus laudibus attolluntur, tanto amplius ad probitatem eniti. Et quidem mihi, quod viro reverentissimo, cujus laudes parumper attentare præsumpsi, nulla desit perfectio, luce clarius constat. Sed quia omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum est descendens a Patre luminum (*Jac. 1*), quoties in aliquo Dei gratiam prædicamus, ad ipsum sine dubio largitorem tota laus ipsa refertur. Scriptum est: *Laudate Dominum in sanctis ejus* (*Psal. 148*). Quod si opponatur, sanctos post hanc solummodo vitam debere laudari, nos e contra referimus ipsum Dominum Christum Joannem Baptistam adhuc in carne viventem laude præcipua commendasse (*Matth. 23*), Nathanael quoque ad se venientem verum sine dolo Israelitam vocasse (*Joan. 1*). Item legimus Paulum apostolum discipulos vel coapostolos suos multoties summis laudibus extulisse. Ipse etiam dixit: *Honore invicem prævenientes* (*Rom. 12*); et, *cui honorem, honorem* (*Rom. 13*). Sulpitius Severus, beatissimo adhuc vivente Martino, multa de virtutibus ejus scripsit. Celeberrimi Patres Ecclesiæ, Augustinus, Hieronymus, Ambrosius, Paulinus multis sese alterutrum laudibus honorant. Ex quibus etiam beatus Paulinus jam apud Nolam Campaniæ relicta sæculi dignitate presbyter et monachus, in laude magui imperatoris Theodosii librum elegantissimum legitur conscripsisse. Sidonius vir eruditissimus, et ardentissimi ingenii, ex præfecto et consule antiquus Arvernorum episcopus, quantis præconiis omnes pene sui temporis illustres viros efferat, epistolæ ipsius tam in metro quam in prosa elegantissimæ, intelligentibus testes existunt. Sed et inclytus martyr Cyprianus, quibus laudibus vel papam Cornelium, vel Celorinum lectorem, aliosque sanctos adhuc cum diabolo et mundo pugnantibus in suis epistolis prosequatur, clara est. Fortunatus etiam noster Pictaviensis sive

presbyter sive episcopus, qui satis in poetica claruit, Gregorium Turonicum, plurimosque alios episcoporum sui temporis, regem quoque Sigibertum, quam plausible panegyrico extulerit, non ignoramus. Tempus mihi priusquam sermo deficiet, si singillatim dicere cœpero, quot vel quanti Patres nostri et viri religiosissimi mutuis sese laudibus honorare, commendare, exhortari, non adulationis causa (ut quidam nostrorum temporum imperitissimi, et antiquitatis omnino nescii, somniant) sed quadam humanitatis ac pietatis honestissima consuetudine, studuerunt. Jam vero si ad gentiles philosophos veniamus, quis eo tempore vel historiam vel liquid ad liberalium artium disciplinam pertinens, nisi in laudibus regum aut imperatorum scribebat? De quorum numerosa multitudine illud mihi occurrit, quod vir gravissimus Tullius in libris De republica scripsit, scilicet principem civitatis gloria esse alendum, et tandiu stare rempublicam, quandiu ab omnibus honor principi exhiberetur. Sufficiant ista invidiæ, jamque noster iste sanctissimus erubescens, dominos et Patres nostros debitis laudum præconiis reverenter a nobis excoli atque honorari permittat. Nam qui bene laudabilis est, nunquam de virorum laudabilium laudibus irascetur.

Adversus Barbarum.

Barbare crudelis, homo bestia, livida pestis,
 Carpere qui laudes Petri Venerabilis audes,
 Non habeo mirum, te nobis frendere dirum.
 Nam quod sic sævis, proprium solet esse Suevis
 More tuæ gentis de nostro carnine sentis.
 Quid laus, quid carmen, quid vitæ dulce levamen,
 Quid pax, quid pietas, quid virtus, quid sit honestas,
 Barbare, tu nescis, ideo livore tumescis.
 Ergo tace, Cymber, ne te meus obruat imber.
 Si non desistis, non solum versibus istis,
 Sed multis libris indicam prælia Cymbris:
 Et genus omne tuum luet impia crimina tecum.

Epitaphium Gelasii papæ secundi.

Vir gravis et sapiens actu, verboque Joannes,
 Cum prius ex monacho pro multa strenuitate
 Archilevita foret, et cancellarius urbis,
 Præsule Paschali meritis ad sidera raptus,
 Præmeruit tandem sacram conscendere sedem,
 Dignus post primum Gelasius esse secundus.
 Sed quia rege fuit non præcipiente levatus,

Horrendum fremuit princeps, et filia dulcis
 More suo profugum suscepit Gallia Patrem.
 Si licuisset ei (pro certo crede,) sub ipso
 Virtus, et pietas, et honestas cresceret omnis;
 Et pax Ecclesiae toto floreret in orbe.
 Nam rapuit mors atra virum, cum pontificatus
 Vix ageret primum pastor venerabilis annum.
 Bina dies jam restabat, cum Cluniacensi
 Dormiit in proprio Romani juris asylo.
 Hic igitur positus dilectos inter alumnos,
 Cum Patribus sanctis requiescit; et optat ut orbis
 Conditor, et iudex veniat quandoque potenter,
 Et cineres lapsos in pristina membra reformet.
 Felix inde nimis semper Cluniace manebis,
 Quod Pater orbis apostolicusque, summusque sa-
 [cerdos

A Ecclesiae, matrisque tuae specialis, apud te
 Transiit ad superos, in te requiescit humatus.
 Nec minus hic etiam felicem credimus illum,
 Cui dedit ipse pius magno pro munere Christus,
 Ut monachi monachum, Patrem quoque pignora
 [chara
 Jugiter aspicerent, lacrymisque rigando sepul-
 [crum,
 Sacris in precibus specialem semper haberent.

Epitaphium Adefonsi episcopi.

Urbs est Hispanae regionis, quam Salamancam
 Indigenae dicunt, hanc ordine pontificali
 Rexit Adefonsus, tumulo praesente sepultus
 Qui de concilio Remensi dum remearet,
 Hic finem fecit pariter vitaeque viaeque.

EJUSDEM PETRI EPISTOLA

AD DOMNUM PETRUM ABBATEM CLUNIACENSEM.

Reverentissimo domino ac dulcissimo Patri suo
 PETRO sanctae Cluniacensis Ecclesiae abbati, PETRUS
 Pictaviensis peccator et infirmus monachus, quid-
 quid optimo Patri devotissimus filius.

Vidi, Pater charissime, inspexique libellum stu-
 diosius, qui vix aliquo temporis intervallo de manu
 mea recedens, quanto frequentius legitur, tanto
 amplius legentis animum trahit: quanto subtilius
 discutitur, tanto dulcius sapit. Et, o scriptura, om-
 nifaria laude dignissima! quae, ut Flaccus ille
 ait:

Judicis argutum nusquam formidat acumen

(HORAT. *De art poet.*, vers. 564),

fons sapientiae, fons eloquentiae, fons eruditionis, om-
 nes ingeniorum nostrorum lucernulas subito coru-
 scantis eloquii fulgore reverberasti. Ego certe me
 hactenus aliquid scire putabam. Jam vero, vir diser-
 tissime, non solum mei similes, verum etiam omnes
 nostri temporis, qui vel valent, vel se aliquid valere pu-
 tant in litteris, in vestri comparatione quid sumus?
 Vere ego cum vestra lucidissima, sapientissima, et
 argutissima dicta respicio, ac deinde ad mea
 inepta, puerilia et insulsa recurro valde quod me
 aliquid unquam scire putaverim, erubesco. Et qui-
 dem noveram jam diu est, universis Galliae nostrae
 philosophis, his maxime temporibus, quibus ad
 occasum cuncta ruunt, sed et ipsa studia, vestri
 acumen ingenii praeminere. Verum ex quo praefa-
 tum codicem vidi, non modo istis, quia parum
 est, vestram excellentiam praefero, sed et quibus-
 que anteriorum temporum perfectissimis eam com-
 parare non dubito. Ita quippe omnium liberalium
 disciplinarum scientiam vos assecutum videmus, ut
 nisi ab illo, per quem dona scientiae unicuique dis-
 tribuuntur, cor vestrum occulta inspiratione jugi-

ter illustrari sciremus, hominem pene adhuc pri-
 maeum, et (quod mirabilis est) nostri saeculi aetate
 quo funditus intermissa et emortua cernimus stu-
 dia litterarum, tanta comprehendere potuisse, ul-
 tra quam credi valeat, miraremur. Nam, ut de divi-
 nis litteris taceam, quas utrumque Testamentum
 memoriter retinendo, in promptu semper habetis,
 quis unquam Plato subtilius, quis Aristoteles argu-
 mentosius, quis Cicero pulchrius aut copiosius ali-
 quando quidquam disseruit? Quis grammaticus ins-
 tructior, quis rhetoricus ornatior, quis dialecticus
 fortior, quis arithmeticus numerosior, quis geome-
 tric regularior, quis musicus cantilenosior, quis
 astronomicus perspicacior existit? Sed et si de
 sanctis Patribus aliquid dicere audeamus, vos ab
 unoquoque quatuor fluminum paradisi, quae post
 sanctos evangelistas totum orbem irrigant, aliquid
 simile reportatis, quia cum Hieronymo velox, cum
 Augustino profusus, cum Ambrosio profundus, cum
 Gregorio clarus inceditis. Expergiscimini ergo, vir
 eloquentissime, et fidelibus conservis doctrinae ci-
 baria, quibus certe cunctis decessoribus vestris
 plenius abundatis, non solum loquendo, sed etiam
 scribendo, erogare studete. Ita quippe non nobis
 solummodo, verum quibusque remotissimis nec
 praesentibus tantum, sed et futuri temporis Chri-
 stianis multum prodesse valebitis, si more Patrum
 vestrorum, prout vobis Spiritus divinus suggeste-
 rit, in sermonibus in epistolis, diversisque tracta-
 tibus, tam praecleari monumenta ingenii postero-
 rum memoriae relinquatis. Ad hoc enim sublimi
 Ecclesiae suae specula sanctitatem vestram provi-
 dentia superna constituit, quatenus per viam Sion
 ad aeternae Jerusalem gaudia festinantes, ab infe-
 stantium Babyloniorum incursionibus defendatis,